

บทที่ 10

สรุปภาษีอากรของประเทศไทย

ภาษีอากรของประเทศไทย มีหลายประเภท ซึ่งแต่ละประเภทก็มีหน่วยงานที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการบริหารงานของภาษีนั้นๆ เราสามารถสรุปได้ว่า กระทรวงที่ทำหน้าที่รับผิดชอบดูแลเกี่ยวกับภาษีอากร ได้แก่ กระทรวงการคลัง ที่บริหารงานโดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง โดยมีกรมต่างๆ ที่รับผิดชอบในการบริหารภาษีอากร อธิบดีแต่ละกรมมีหน้าที่บริหารงานของกรมต่างๆ ส่วนการเรียกเก็บภาษีอากร สามารถแบ่งการจัดเก็บได้เป็นระดับประเทศและระดับท้องถิ่น โดยรัฐบาลส่วนกลางของประเทศจะเป็นผู้จัดเก็บภาษีระดับประเทศ ส่วนระดับท้องถิ่น รัฐบาลท้องถิ่นได้แก่จังหวัดนั้นๆ เป็นผู้จัดเก็บ

ภาษีของประเทศไทยสามารถ แบ่งได้เป็นการจำแนกประเภทภาษีหลายแบบ ได้แก่ จำแนกตามประเภทภาษีอากรตามรัฐบาลเป็นผู้จัดเก็บ ตามการผลักภาระภาษีตามหน่วยงานที่จัดเก็บ และตามฐานภาษี

1. ภาษีของประเทศไทย จำแนกประเภทภาษีอากรตามรัฐบาลเป็นผู้จัดเก็บ

ภาษีอากรที่จำแนกตามรัฐบาลเป็นผู้จัดเก็บ สามารถแบ่งเป็นภาษีระดับประเทศ และภาษีท้องถิ่น

1.1 ภาษีระดับประเทศ

ภาษีระดับประเทศ เป็นภาษีที่รัฐบาลส่วนกลางของประเทศไทยเป็นผู้จัดเก็บ ภาษีระดับประเทศ ได้แก่ ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาและภาษีเงินได้นิติบุคคล ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีสรรพสามิต ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1.1.1 ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา เป็นภาษีเงินได้ประเภทหนึ่งที่เรียกเก็บจากผู้มีเงินได้ทุกประเภท โดยที่ผู้มีเงินได้จะเป็นบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคล โดย

ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจะมีฐานภาษีกว้างที่ครอบคลุมประชาชนทั้งประเทศที่มีเงินได้ ซึ่งภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจะเป็นแหล่งรายได้ที่สำคัญของรัฐบาล

1.1.2 ภาษีเงินได้นิติบุคคล เป็นภาษีเงินได้ประเภทหนึ่ง ที่มุ่งเก็บจาก บริษัท ห้างหุ้นส่วน และนิติบุคคลตามประมวลรัษฎากรที่บัญญัติ

1.1.3 ภาษีมูลค่าเพิ่ม เป็นภาษีที่เรียกเก็บจากมูลค่าของสินค้าหรือ บริการส่วนที่เพิ่มขึ้นในแต่ละขั้นตอนของการผลิตและการจำหน่ายสินค้าหรือบริการชนิด ต่างๆ โดยที่ภาษีมูลค่าเพิ่มจะเก็บหลายทอดเป็นขั้นๆไป

1.1.4 ภาษีศุลกากร เป็นภาษีที่เรียกเก็บจากกิจการที่นำเข้าหรือส่งออก สิ่งของไปนอกราชอาณาจักร โดยเรียกว่าอากรขาเข้าและอากรขาออกโดยเก็บตาม พระราชบัญญัติศุลกากรและกฎหมายว่าด้วยพิกัดอัตราศุลกากร

1.1.5 ภาษีสรรพสามิต เป็นภาษีการขายเฉพาะที่เรียกเก็บจากสินค้าที่ ผลิตขึ้นภายในประเทศและต่างประเทศ โดยเรียกเก็บจากการขายสินค้าและบริการบาง ชนิด รวมถึงค่าธรรมเนียมใบอนุญาตต่างๆ

1.2 ภาษีท้องถิ่น

ภาษีท้องถิ่นเป็นภาษีในแต่ละจังหวัดเป็นผู้จัดเก็บ ได้แก่ ภาษีโรงเรือน ภาษีป้าย ภาษีบำรุงท้องที่ เป็นต้น

2. ภาษีของประเทศไทย จำแนกประเภทภาษีอากรตามการผลัการะภาษี

ภาษีอากรที่แบ่งตามการผลัการะภาษี สามารถแบ่งเป็นการผลัการะทางตรง และการผลัการะแบบทางอ้อม

2.1 ภาษีทางตรง

คือภาษีที่ผู้เสียภาษีไม่สามารถผลักภาระการเสียภาษีไปให้ผู้อื่นได้ เช่น ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา และภาษีเงินได้นิติบุคคล ภาษีมรดก เป็นต้น

2.2 ภาษีทางอ้อม

คือภาษีที่ผู้เสียภาษีสามารถผลักภาระในการเสียภาษีไปให้ผู้อื่นได้ เช่น ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีสรรพสามิต ภาษีศุลกากร ภาษีสรรพสามิต เป็นต้น

3. ภาษีของประเทศไทย จำแนกประเภทภาษีอากรตามหน่วยงานที่จัดเก็บ

ภาษีอากรที่แบ่งตามหน่วยงานที่จัดเก็บ สามารถแบ่งได้ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

3.1 ภาษีที่หน่วยงานกรมสรรพากรเป็นผู้จัดเก็บ

ภาษีที่กรมสรรพากร กระทรวงการคลัง เป็นผู้จัดเก็บ ได้แก่ภาษีเงินได้ ทั้งส่วนที่เป็นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา และภาษีเงินได้นิติบุคคล ภาษีการค้า ภาษีมูลค่าเพิ่ม เป็นต้น

3.2 ภาษีที่หน่วยงานกรมสรรพสามิตเป็นผู้จัดเก็บ

ภาษีที่กรมสรรพสามิต กระทรวงการคลัง เป็นผู้จัดเก็บ ได้แก่ภาษีสรรพสามิต ภาษีสรรพสามิต เป็นต้น

3.3 ภาษีที่หน่วยงานกรมศุลกากร เป็นผู้จัดเก็บ

ภาษีที่กรมศุลกากร กระทรวงการคลัง เป็นผู้จัดเก็บ ได้แก่ภาษีการค้า ระหว่างประเทศ ก็คือภาษีศุลกากรนั่นเอง

3.4 ภาษีที่หน่วยงานต่าง ๆ เป็นผู้จัดเก็บ

ภาษีที่หน่วยงานต่างๆจัดเก็บ เช่น ภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีที่องค์กรส่วนท้องถิ่นจัดเก็บ ภาษีโรงเรือน ฯลฯ ซึ่งจะไม่อธิบายถึงในที่นี้

4. ภาษีของประเทศไทย จำแนกประเภทตามฐานภาษี

ภาษีอากรที่แบ่งตามประเภทตามฐาน สามารถแบ่งได้ตามฐานรายได้ และตามฐานการบริโภค ดังต่อไปนี้

4.1 ภาษีเงินได้ที่แบ่งตามฐานภาษีเงินได้

ภาษีเงินได้ที่แบ่งตามฐานภาษีเงินได้ ได้แก่ ฐานภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา และภาษีเงินได้นิติบุคคล เป็นต้น

4.2 ภาษีเงินได้ที่แบ่งตามฐานการบริโภค

ภาษีเงินได้ที่แบ่งตามฐานการบริโภค ได้แก่ ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีสรรพสามิต ภาษีสรรพสามิต ภาษีการค้ำระหว่างประเทศ เป็นต้น

5. บทสรุป

ภาษีของประเทศไทย สามารถจำแนกภาษีได้เป็นการจำแนกตามประเภทภาษีอากรตามรัฐบาลที่เป็นผู้จัดเก็บ ตามการผลักภาระภาษี ตามหน่วยงานที่จัดเก็บ และตามฐานภาษี ซึ่งภาษีในแต่ละแบบก็มีลักษณะเฉพาะของภาษีนั้นๆ